

**Справа «Тахаєва та інші проти Росії»
("Takhayeva and Others v. Russia")**

У рішенні, ухваленому 18 вересня 2008 року у справі «Тахаєва та інші проти Росії», Суд постановив, що:

- було порушено ст. 2 Конвенції (право на життя) стосовно зникнення п. Аюба Тахаєва.
- мало місце порушення ст. 3 Конвенції (заборона нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження) стосовно поводження із заявниками;
- мало місце порушення ст. 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність) щодо п. Аюба Тахаєва;
- було порушено ст. 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту).

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити усім заявникам 3 000 євро на відшкодування матеріальної шкоди, 25 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 3 650 євро на відшкодування судових витрат. Суд також призначив додатково сплатити 5 000 євро братові та племіннику п. тахаєва і 5 000 євро його бабі.

Обставини справи

Заявники Рабу Мутушова Тахаєва, Хашім Нурдінович Тахаєв, Заїра Хашімовна Тахаєва, Іслам Султанович Туманов та Разет Зайндієвна Теркібаєва є громадянами Росії та проживають у селищі Мескер-Юрт Шалінського району Чечні. Вони є родичами зниклого Аюба Хашідовича Тахаєва, 1982 р. н., якого востаннє бачили 13 листопада 2002 року.

Заявники стверджували, що 13 листопада 2002 року п. тахаєв був викрадений російськими військовослужбовцями під час проведення останніми військової операції із «зачистки» у селищі Мескер-Юрт. При цьому вони скаржились на порушення статей 2, 3, 5 та 13 Конвенції.

Зміст рішення Суду.

Суд постановив, що факт безперешкодного пересування по селищі Мескер-Юрт військового транспорту з великою кількістю озброєних осіб в уніформі у ніч зникнення п. тахаєва підтверджує слова заявників про його викрадення російськими військовослужбовцями. Більше того, наступної ночі ще троє чоловіків з цього ж селища також зникли за схожих обставин.

Зважаючи на те, що російський Уряд не надав Суду, попри його неодноразові звернення, будь-яких документів стосовно зникнення родича заявників, Суд дійшов висновку, що п. тахаєв був заарештований російськими військовослужбовцями під час згаданої операції.

З моменту викрадення п. тахаєва його родичі не отримували від нього жодної звістки, а російський Уряд не надав будь-яких пояснень цьому інцидентові. З огляду на існуючий конфлікт у Чечні, ситуація, коли особа затримується невідомими військовослужбовцями без дотримання відповідної процедури, може вважатися загрозливою для її життя, а відсутність будь-якої інформації про місцеперебування п. тахаєва протягом п'яти років тільки підтверджує таке припущення. Тому Суд визнав, що родич заявників був позбавлений життя в результаті викрадення його російськими військовослужбовцями.

Наголосивши на тому, що російська влада жодним чином не виправдовувала використання смертельної сили своїми службовцями під час цієї операції, Суд вказав, що стосовно п. тахаєва мало місце порушення ст. 2 Конвенції.

Також Суд постановив, що мало місце порушення ст. 2 Конвенції стосовно незабезпечення російською владою належних умов для проведення ефективного розслідування обставин зникнення родича заявників.

Окрім цього, Суд вважає, що зникнення п. тахаєва та відсутність належного розслідування цього факту завдали заявникам моральних страждань, які вони переживають і досі. Більше того, на думку Суду, стиль

поведінки компетентних органів влади із заявниками під час розслідування цього інциденту порушував вимоги ст. 3 Конвенції.

Суд постановив, п. тахаєв був позбавлений будь-яких засобів для захисту своїх прав, передбачених у ст. 5 Конвенції, що є грубим порушенням його права на свободу та особисту недоторканність.

І нарешті, Суд вирішив, що мало місце порушення ст. 13 Конвенції у зв'язку з порушенням права п. Аюба Тахаєва на життя.